

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΙΡΑΙΩΣ
ΣΧΟΛΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΙ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗΣ

ΤΜΗΜΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ

Λογιστικές Αρχές

Financial Accounting

K. S. Toudas

Ass. Professor

Accounting / Financial Analysis

kstoudas@aua.gr

Τι θα δούμε σε αυτή την ενότητα

- # Πληροφόρηση και λογιστική επιστήμη
- # Κλάδοι Λογιστικής
- # Αρχές Λογιστικής

Έρευνα στη Λογιστική

- Η λογιστική ως επιστήμη κινείται μεταξύ δύο πόλων:
 - (A) Του **Θετικισμού**, του οποίου η βασική θεώρηση στηρίζεται στην παραδοχή ότι η γνώση επιτυγχάνεται με τη διατύπωση θεωριών που ελέγχονται εμπειρικά.
 - (B) Της **Κριτικής Θεωρίας**, σύμφωνα με την οποία η γνώση υπάρχει μόνο με αναφορά σε συγκεκριμένο κοινωνικό περιβάλλον και χρονική στιγμή.

Εκτός από τα ευρήματα της επιστημονικής έρευνας η λογιστική επηρεάζεται:

- Από το εννοιολογικό πλαίσιο της λογιστικής τυποποίησης
- Το νομικό σύστημα και ιδίως τη νομοθεσία περί εταιριών
- Το φορολογικό σύστημα

Χρειαζόμαστε λοιπόν
ένα σύστημα που να
μας παρέχει την
πληροφόρηση.

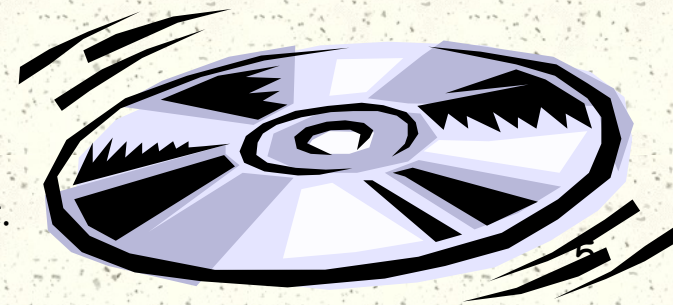
Ποιο είναι αυτό
το σύστημα;

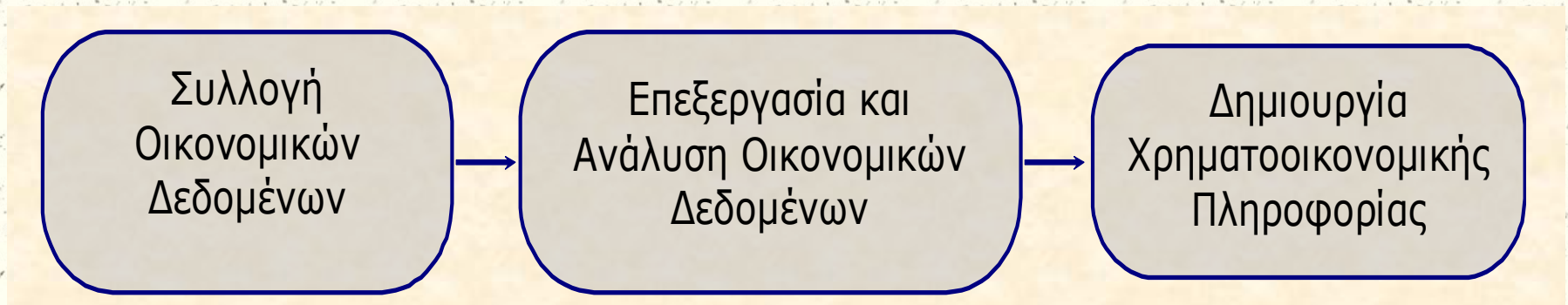
Η λογιστική είναι ένα πληροφοριακό σύστημα που βρίσκει τις συναλλαγές της επιχείρησης, τις μετρά, τις επεξεργάζεται και από αυτές, μεταδίδει πληροφορίες για την οικονομική μονάδα.

Τούντας Σ. Κανέλλος , Επ.
Καθηγητής

Λογιστική = Παροχή πληροφοριών

Η λογιστική είναι ο σύνδεσμος μεταξύ των δραστηριοτήτων της επιχείρησης και των λήπτών αποφάσεων.

Πώς γίνεται αυτό;

(1) Η λογιστική μετρά τις οικονομικές δραστηριότητες της επιχείρησης και καταγράφει στοιχεία - δεδομένα για να τα χρησιμοποιήσει άμεσα ή σε μελλοντικό χρόνο.

(2) Τα δεδομένα αποθηκεύονται - διατηρούνται όσο χρειάζεται και στη συνέχεια επεξεργάζονται με σκοπό να γίνουν χρήσιμες πληροφορίες.

(3) Τέλος, αυτές οι πληροφορίες μεταδίδονται στους λήπτες αποφάσεων μέσω των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Πληροφορία και Ποιοτικά χαρακτηριστικά της χρηματοοικονομικής πληροφορίας (ΔΠΧΑ – IASB)

Στόχος των οικονομικών καταστάσεων γενικού σκοπού

Η παροχή χρηματοοικονομικής πληροφορίας αναφορικά με την οντότητα που να είναι χρήσιμη σε υπάρχοντες και εν δυνάμει επενδυτές, δανειστές, και λοιπούς πιστωτές, στη λήψη αποφάσεων με βάση την ικανότητά τους ως πάροχοι κεφαλαίου.

Θεμελιώδη Ποιοτικά Χαρακτηριστικά

- Συνάφεια
 - Προγνωστική αξία
 - Επιβεβαιωτική αξία
 - Ουσιώδες
- Πιστή απεικόνιση
 - Πληρότητα
 - Ουδετερότητα
 - Απουσία ουσιωδών σφαλμάτων

Βοηθητικά Ποιοτικά Χαρακτηριστικά

- Συγκρισιμότητα
- Επαληθευσιμότητα
- Εγκαιρότητα
- Κατανοσιμότητα

Υποκείμενα σε περιορισμό κόστους
(Κόστος-όφελος)

Λογιστικοί Κανόνες

- Συνέπεια
- Πλήρης γνωστοποίηση
- Συντηρητισμός

Ηθική Χρηματοοικονομική Πληροφόρηση

Πιστοποίηση

Ο οικονομικός διευθυντής και οι ελεγκτές θα πρέπει να πιστοποιούν ότι οι οικονομικές καταστάσεις είναι ακριβείς, πλήρης και δεν παραπλανούν

Source: Powers & Needles (2017)

Ποιοτικά χαρακτηριστικά της χρηματοοικονομικής πληροφορίας (ΔΠΧΑ - IASB)

- **Συνάφεια (relevance):** Η πληροφορία έχει άμεση επίδραση σε μια απόφαση.
- **Προγνωστική Αξία (Predictive value):** Η πληροφορία βοηθάει τους χρήστες (π.χ. παρόχους κεφαλαίων) στη λήψη αποφάσεων σχετικά με μελλοντικές ενέργειες.
- **Επιβεβαιωτική αξία (confirmatory value):** Η πληροφορία επιβεβαιώνει ή μεταβάλλει προηγούμενες αξιολογήσεις.
 - **Ουσιώδες (materiality):** Η παράλειψη ή η παραποίηση της πληροφόρησης μπορεί να επηρεάσει την οικονομική απόφαση που λαμβάνει ένας χρήστης με βάση τις οικονομικές καταστάσεις της συγκεκριμένης εταιρείας.
- **Πιστή απεικόνιση (representational faithfulness):** Η χρηματοοικονομική πληροφόρηση είναι πλήρης, ουδέτερη και δεν περιέχει ουσιώδη σφάλματα.
 - **Πληρότητα (completeness):** Η πλήρης πληροφορία παρέχει όλη την απαραίτητη πληροφόρηση για μία αξιόπιστη απόφαση.
 - **Ουδετερότητα (neutral):** Η πληροφόρηση δεν περιέχει προκαταλήψεις που στοχεύουν στην επίτευξη συγκεκριμένου αποτελέσματος ή συγκεκριμένης συμπεριφοράς.
 - **Απουσία ουσιωδών σφαλμάτων (free from error):** η πληροφορία πετυχαίνει ένα ελάχιστο επίπεδο ακρίβειας, έτσι ώστε να μην παραποιεί αυτό που αναφέρεται.

Ποιοτικά χαρακτηριστικά της χρηματοοικονομικής πληροφορίας (ΔΠΧΑ - IASB)

■ Βοηθητικά ποιοτικά χαρακτηριστικά

- **Συγκρισιμότητα (comparability):** το ποιοτικό χαρακτηριστικό που βοηθάει τους χρήστες να αναγνωρίζουν ομοιότητες και διαφορές μεταξύ δύο συνόλων χρηματοοικονομικών δεδομένων.
- **Επαληθευσιμότητα (verifiability):** το ποιοτικό χαρακτηριστικό που αναφέρεται στη σύμφωνη κατάληξη δυο ανεξάρτητων παρατηρητών που γνωρίζουν λογιστική, αν και όχι απαραίτητα σε πλήρη συμφωνία, ότι μια συγκεκριμένη αποτύπωση αποτελεί πιστή απεικόνιση.
- **Εγκαιρότητα (timeliness):** το ποιοτικό χαρακτηριστικό που βοηθάει τους χρήστες τη λήψη της πληροφορίας εγκαίρως ώστε να επηρεάσει τις αποφάσεις τους.
- **Κατανοησιμότητα (Understandability):** το ποιοτικό χαρακτηριστικό που βοηθάει τους χρήστες στην κατανόηση της πληροφορίας.
- **Περιορισμός κόστους (κόστος-όφελος):** Τα οφέλη από τη παροχή λογιστικής πληροφόρησης θα πρέπει να είναι μεγαλύτερα από το κόστος της παροχής.

Ποιοτικά χαρακτηριστικά της χρηματοοικονομικής πληροφορίας (ΔΠΧΑ - IASB)

- **Λογιστικοί κανόνες:** κανόνες που χρησιμοποιούνται κατά την κατάρτιση των οικονομικών καταστάσεων
- **Συνέπεια (consistency):** Από τη στιγμή που μια εταιρία έχει υιοθετήσει μια λογιστική διαδικασία, πρέπει να τη χρησιμοποιεί σε κάθε περίοδο, εκτός αν μια σημείωση στις οικονομικές καταστάσεις πληροφορεί τους χρήστες για κάποια αλλαγή.
 - **Πλήρης γνωστοποίηση (feedback value):** Η πλήρης γνωστοποίηση απαιτεί την παρουσίαση στις οικονομικές καταστάσεις όλων των πληροφοριών που είναι σχετικές για την κατανόηση τους από τους χρήστες
 - **Συντηρητικότητα (conservatism):** όταν οι λογιστές δεν είναι σίγουροι για τις εκτιμήσεις που θα πρέπει να κάνουν, θα πρέπει να επιλέξουν εκείνη που είναι λιγότερο πιθανό να υπερτιμήσει το ενεργητικό και το αποτέλεσμα.
 - **Συγκρισιμότητα:** οι οικονομικές καταστάσεις του τρέχοντος έτους κάθε φορά να περιλαμβάνουν τα στοιχεία του περασμένου έτους για ευκολότερη σύγκριση των στοιχείων

Ποιοι ενδιαφέρονται για τη Λογιστική Πληροφόρηση;

Αυτοί που βρίσκονται **εντός** της επιχείρησης (εσωτερικοί χρήστες)

- Οι μέτοχοι
- Η διοίκηση
- Οι υπάλληλοι

Τιμολόγηση προϊόντων
Επενδυτικές αποφάσεις
Bonus

Αυτοί που βρίσκονται **εκτός** της επιχείρησης (εξωτερικοί χρήστες)

- Οι προμηθευτές
- Οι πελάτες
- Οι τράπεζες
- Οι κρατικές υπηρεσίες
- Οι εν δυνάμει μέτοχοι

Σύναψη δανείου

Φορολόγηση

Αγορά μετοχών

Αφού υπάρχει σύνδεση
λογιστικής και ληπτών
αποφάσεων, μήπως ανάλογα
με τις ανάγκες
πληροφόρησης, υπάρχουν
διαφορετικές «λογιστικές»;

Κλάδοι της Λογιστικής

Χρηματοοικονομική
λογιστική

Παροχή χρηματοοικονομικών πληροφοριών. Κυρίως απευθύνεται στους εξωτερικούς χρήστες της λογιστικής πληροφόρησης.

Διοικητική
λογιστική

Οι πληροφορίες που παρέχει αφορούν κατά κύριο λόγο την διοίκηση της επιχείρησης. Σημαντικό μέρος αυτής της πληροφόρησης αφορά την κοστολόγηση των παραγόμενων προϊόντων και υπηρεσιών.

Ελεγκτική
λογιστική

Ως αντικείμενο έχει τον έλεγχο της ορθότητας και της πληρότητας των οικονομικών καταστάσεων, με σκοπό την πρόληψη και τον εντοπισμό λαθών που αλλοιώνουν την παραχθείσα λογιστική πληροφόρηση παρεκκλίνοντας έτσι από το σύστημα των **βασικών λογιστικών αρχών**.

Φορολογική
λογιστική

Ασχολείται με την μελέτη των φορολογικών διατάξεων και την προσαρμογή τους στην δραστηριότητα της οικονομικής μονάδας.

Λογιστική Δημόσιου
Τομέα

Ασχολείται με την μελέτη ειδικών θεμάτων που αφορούν το κράτος, δημόσιους οργανισμούς κ.α.

...αλλά τι είναι αυτές οι
λογιστικές αρχές που
αποτελούν θεμέλιο της
λογιστικής;

Γενικά παραδεκτές λογιστικές αρχές

- # Αρχές που ακολουθούνται από όλες τις επιχειρήσεις για να εξασφαλίζεται η ομοιόμορφη αντιμετώπιση των διαφόρων περιπτώσεων
- # Στην Ελλάδα, οι βασικές αρχές θεσμοθετήθηκαν με τον νόμο 2190/20 περί ανωνύμων εταιρειών
- # Στόχος, οι πληροφορίες να είναι κατανοητές, σχετικές με αυτό που αναφέρονται, πλήρεις, αξιόπιστες, ουδέτερες, συντηρητικές, συγκρίσιμες, έγκαιρες

Λογιστικές Αρχές

Αρχή της συνέχειας
της δραστηριότητας

Αρχή της
αντικειμενικότητας

Αρχή της λογιστικής
οντότητας

Η επιχείρηση σκοπεύει να λειτουργεί διαρκώς και όχι να κλείσει σε συγκεκριμένο χρόνο

Η πληροφόρηση από τις λογιστικές της καταστάσεις θα πρέπει να είναι αντικειμενική και να υπάρχουν αποδείξεις - παραστατικά για το πώς δημιουργήθηκε

Η επιχείρηση είναι διακριτή - ανεξάρτητη από τους φορείς - ιδιοκτήτες της

Λογιστικές Αρχές

Αρχή χρηματικής
μέτρησης

Αρχή της
περιοδικότητας

Αρχή της
συντηρητικότητας

Οι συναλλαγές και τα γεγονότα θα πρέπει να εκφράζονται σε χρηματικές μονάδες

Ο «βιος» της επιχείρησης διαιρείται σε ίσα χρονικά διαστήματα, συνήθως ένα έτος το οποίο ονομάζεται λογιστική χρήση ή λογιστική περίοδος

Επιλέγεται εκείνη η λογιστική μέθοδος που είναι η λιγότερο ευνοϊκή στην παρουσίαση των οικονομικών αποτελεσμάτων.

Λογιστικές Αρχές

Αρχή της πραγματοποίησης των εσόδων

Αρχή της συσχετίσεως εσόδων και εξόδων

Αρχή της συγκρισιμότητας

Τα έσοδα θα καταγράφονται όταν πραγματοποιούνται και όχι όταν εισπράττονται.

Τα έξοδα αναγνωρίζονται στο ίδιο χρονικό διάστημα που πραγματοποιήθηκαν και τα έσοδα που οφείλονται σε αυτά.

Η λογιστική πληροφορία παρουσιάζεται σε όμοια βάση και μορφή ώστε να μπορούν να γίνουν συγκρίσεις μεταξύ διαφορετικών περιόδων.

Λογιστικές Αρχές

Αρχή του Ιστορικού Κόστους

Αρχή της αναγνώρισης των εσόδων

Αρχή του δεδουλευμένου

Η απόδοση σε χρηματικές μονάδες της αξίας των μέσων δράσης μιας οικονομικής μονάδας γίνεται στο ιστορικό κόστος.

Μια επιχείρηση έχει έσοδα όταν έχει ολοκληρωθεί ο συναλλακτικός κύκλος και είναι βέβαιο ότι ο πωλητής θα αποκομίσει τα οικονομικά οφέλη της συναλλαγής από τον αγοραστή, καθώς και με την ολοκλήρωση της συναλλαγής έχουν μεταφερθεί όλοι οι κίνδυνοι και τα οφέλη ιδιοκτησίας του πωλούμενου προϊόντος ή της υπηρεσίας

Οι οικονομικές καταστάσεις θα πρέπει να συντάσσονται με βάση την αρχή των Δεδουλευμένων εσόδων και εξόδων. Δεδουλευμένα θεωρούνται τα έσοδα και τα έξοδα όταν αυτά πραγματοποιούνται χωρίς απαραίτητα να υπάρχει ταμειακή ροή.

Λογιστικές Αρχές

Η Αρχή της πλήρους αποκάλυψης

Η Αρχή της αυτοτέλειας των χρήσεων

Αρχή της ουσίας

Οι λογιστικές καταστάσεις θα πρέπει να χαρακτηρίζονται από πληρότητα ως προς το επίπεδο πληροφόρησης που κοινοποιούν στα ενδιαφερόμενα για την επιχείρηση μέρη

Η καταχώρηση των λογιστικών γεγονότων πραγματοποιείται εντός της Λογιστικής χρήσης στην οποία πραγματοποιήθηκαν

Ολοκλήρωση της διαδικασίας πραγματοποίησης μιας συναλλαγής έχουμε όταν μεταφέρονται από τον αγοραστή στον πωλητή όλα τα οφέλη και οι υποχρεώσεις, που απορρέουν από αυτή.

Παραδείγματα Λογιστικών Αρχών

Ποια λογιστική αρχή **παραβιάζεται** στο παρακάτω γεγονός:

1. Στις οικονομικές καταστάσεις της επιχείρησης, μεταξύ των μηχανημάτων εμφανίζονται και 2 μηχανήματα αξίας 30.000€ τα οποία όμως είχαν καταστραφεί ολοσχερώς από πρόσφατες πλημμύρες, άρα στην πραγματικότητα έχουν μηδενική αξία.

Αρχή της συνέχειας
της δραστηριότητας

Αρχή της
αντικειμενικότητας

Αρχή της λογιστικής
οντότητας

Αρχή της χρηματικής
μέτρησης

Αρχή της
περιοδικότητας

Αρχή της
συγκρισιμότητας

Παραδείγματα Λογιστικών Αρχών

Ποια λογιστική αρχή **παραβιάζεται** στο παρακάτω γεγονός:

2. Ο ιδιοκτήτης της επιχείρησης είχε παραχωρήσει στην κόρη του ένα έπιπλο-γραφείο και υπολογιστή της εταιρίας συνολικής αξίας 1.500€ για προσωπική της χρήση.

Αρχή της συνέχειας
της δραστηριότητας

Αρχή της
αντικειμενικότητας

Αρχή της χρηματικής
μέτρησης

Αρχή της λογιστικής
οντότητας

Αρχή της
περιοδικότητας

Αρχή της
συγκρισιμότητας

Παραδείγματα Λογιστικών Αρχών

Ποια λογιστική αρχή **παραβιάζεται** στο παρακάτω γεγονός:

3. Η επιχείρηση έκανε πωλήσεις αξίας 5.000€ από τα οποία εισέπραξε τα 3.000€. Το λογιστήριο της επιχείρησης κατέγραψε ως έσοδο το ποσό των 3.000€.

Αρχή της συνέχειας
της δραστηριότητας

Αρχή της
αντικειμενικότητας

Αρχή της χρηματικής
μέτρησης

Αρχή της λογιστικής
οντότητας

Αρχή της
πραγματοποίησης των
εσόδων

Αρχή της
συγκρισιμότητας

Παραδείγματα Λογιστικών Αρχών

Ποια λογιστική αρχή **παραβιάζεται** στο παρακάτω γεγονός:

4. Η επιχείρηση καταχώρησε στις οικονομικές της καταστάσεις εμπορεύματα 500 τεμαχίων και όχι την αξία αυτών των τεμαχίων η οποία ήταν 4.000€.

Αρχή της συνέχειας
της δραστηριότητας

Αρχή της
αντικειμενικότητας

Αρχή της χρηματικής
μέτρησης

Αρχή της λογιστικής
οντότητας

Αρχή της
πραγματοποίησης των
εσόδων

Αρχή της
συγκρισιμότητας

... Επανερχόμαστε στη
λογιστική ...
Που εφαρμόζονται οι
Λογιστικές Αρχές;

Στις οικονομικές
καταστάσεις

... Ποιες είναι οι οικονομικές
καταστάσεις

Εισαγωγή στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις

Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις είναι δημόσια διαθέσιμες καταστάσεις και περιλαμβάνουν:

Τον Ισολογισμό ή Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης

Την Κατάσταση Αποτελεσμάτων

Την Κατάσταση Μεταβολών Καθαρής Θέσης

Την Κατάσταση Χρηματοροών

Το Προσάρτημα (Σημειώσεις)

Financial Statements

© Royalty-Free/Corbis

Income
Statement/Profit
and Loss
Statement

Statement of
Owner's Equity

Balance
Sheet/Financial
Position

Statement of
Cash Flows

Annex/Notes